

Idrottsarvet

Nr 45 - Årgång 24 - 2009

ÖREBRO LÄNS IDROTTSHISTORISKA SÄLLSKAP

Bengt-Åke Gustafsson - vår gäst på årsmötet

Vi tackar våra sponsorer

Adolf Lindgrens Stiftelse
Anticimex AB
Arbesko AB
Asplunds Fastigheter AB
Bra Data AB
Folksam
JM-Bygg AB
Länsförsäkringar Bergslagen
Länsgården Fastigheter AB

Nettoköp
Nya Parken City
Röhnisch Sportswear AB
SISU Idrottsutbildarna
Struktur Hultén Stråth AB
ÖBO
Örebro Kommun
Örebro läns Idrottsförbund
Örebro Promotion

Folksam[®]

www.folksam.se

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap
Besöksadress: Engelbrektsgratan 3, Örebro
Telefon: 019-602 87 35
Postadress: Box 314, 701 46 Örebro

Hemsida: www.olis.nu
E-post: idrottshistoriska@telia.com
Bankgiro: 5495-3039. Plusgiro: 49 29 530-6
Organisationsnummer: 875001-4972

Ordföranden har ordet

Många besöker oss

Tack för ett fantastiskt år 2008! Nu är det 2009, och det kommer att bli minst lika bra. Vi har mycket på gång. Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap har under 2008 blivit mycket uppmärksammat i Sverige, bl a genom våra fina utställningar som blivit sedda av många.

Vi har haft besök av flera andra idrottshistoriska sällskap. Vid ett av besöken kom en stor grupp idrottshistoriker från Gästrikland. En av besökarna var Orvars kompis Sigge Parling. Att få uppleva en stund, när Sigge Parling lugnt och elegant berättade om upplevelsorna vid VM 1958, var en av de verkliga högtidsstunderna i mitt idrottshistoriska liv.

Två viktiga utskott

I vårt Sällskap har vi två mycket väl fungerande utskott: aktivitetsutskottet och museiutskottet. Aktivitetsutskottet sköter caféträffar, årsmöten och höstmöten samt ordnar höstutflykten. Mycket arbete läggs ner under Bosse Astvalds ledning.

Vårt nya museiutskott med Reinart Johansson i spetsen fungerar även det perfekt med många kompetenta och intresserade medlemmar.

En ny basutställning invigs i slutet av våren. Båda utskotten presenteras i detta nummer av vår tidning Idrottsarvet.

Vi har roligt tillsammans

Vi har ju också en tidningsredaktion som gör ett mycket uppskattat jobb. Vi får mycket beröm ute i landet för vår innehållsrika och eleganta tidning.

Styrelsen, tycker jag, är mycket väl sammansatt, även om vi saknar kvinnligt inslag. Vi har stor kapacitet med en bra kassör, en skicklig sekreterare,

och vi andra är inte så tokiga heller. En viktig sak i styrelsearbetet är att vi trivs tillsammans och har roligt.

1000 medlemmar

Medlemsantalet är mycket stort. Trots att vi strukit ett hundratal medlemmar som inte betalt medlemsavgiften ligger vi på ca 1000 medlemmar.

Allt arbete i vårt Sällskap utförs ideellt, och medlemsavgiften är ju en av våra få intäkter och därför oerhört viktig för Sällskapet. Allt kostar pengar, och vi vill ligga på en hög nivå, både vad gäller program, tidning och utställningar

Nu ser vi fram mot fortsättningen på det nya året 2009. Vi träffas på årsmötet den 18 mars, då Bengt-Åke Gustafsson är vår gäst. Välkomna!

Rolf Hallgren

Ordförande 070-27 06 221

E-post: rolf.hallgren@comhem.se

ÖLIS tidning nr 45

Tryck: Trio Tryck

Tidningsredaktion: Bertil Cajdert, Lars Ehlin

Layout: Karin Lidner (karin.lidner@olif.se)

Idrottshistoriska Riksförbundets

Ett trettiotal delegater på stämma

Den 24-25 januari hade vårt Sällskap äran och nöjet att stå som värd, när Idrottshistoriska Riksförbundet hade stämma i Örebro. Riksförbundet organiserar ett 40-tal idrottshistoriska föreningar i Sverige, och ett 30-tal delegater hade hörsammat inbjudan till Örebro. Stämman hölls på Läns museet, där ett mångsidigt program erbjöds våra gäster. Huvudansvariga för det har varit Rolf Hallgren och Thomas Eklund, som helt välförtjänt fick ta emot många berömmande ord för ett fint arrangemang.

Landshövdingen öppnade

En riksidrottsstämma ska naturligtvis öppnas med pompa och ståt, och har man en landshövding med brinnande intresse för idrott, var det inte svårt att få Rose-Marie Frebran att ställa upp, trots att hon egentligen var upptagen på slottet med Bergshanteringens vänner. I sitt öppningsanförande konstaterade hon, att det i dessa krisens tider även fanns sådant som blomstrade upplevelseindustrin. Vårt Sällskap bidrar till det bl a genom en flitig utställningsverksamhet, och just nu har vi lånat ut våra lokaler till utställningen "Örebro Sportklubb 100 år". Det är kul med idrott och idrottshistoria, slog landshövdingen fast, och ingen hade naturligtvis någon avvikande mening.

Landshövdingen öppningstalar.

Rolf berättade

Näste talare var vår egen ordförande Rolf Hallgren som berättade om vårt Sällskap, som nästa år fyller 25 år. Så länge har det alltså gått sedan ÖLIS startade ute på Västra Mark med riksdagens talman Henry Allard som förste ordförande. Vår museilokal därute lockade något tusental besökare per år idag har vi 75.000-100.000 på Läns museet. Sedan vi flyttade till centrala Örebro har Sällskapet visat många utställningar, bl a den om Orvar Bergmark och nu senast om Stig Blomqvist. Båda utställningarna var kolossala publikframgångar. Och snart slår vi upp dörrarna för en ny basutställning om länets idrott.

Thomas presenterade ÖSK-utställningen

Thomas Eklund berättade därefter om utställningen "Örebro Sportklubb 100 år". Han gjorde det på ett pedagogiskt elegant sätt genom att i Walldén salen

Rolf Hallgren presenterar vårt sällskap.

Nye ordföranden Erik Wiger.

stämma i Örebro

visa bilder, hämtade från utställningen. Fördelen med detta är klar, jämfört med att samla 30 personer i utställningslokalen. Var och en kunde efter Thomas initierade presentation i egen takt besöka utställningen.

Filmen om Orvar

Innan stämman började, visades filmen om Orvar, dvs om hur vi hyllade honom med utställningen "Berättelsen om Orvar Bergmark". Filmen från Nöjeskrogen och utställningens öppnande 13-14 april 2005 gjorde ett starkt intryck på våra gäster och även på oss fortfarande, fastän vi sett filmen många gånger. Att samla gräddan av svenska bollspelare i fotboll och bandy från Orvars dagar är en unik prestation, som vårt Sällskap har all anledning att vara stolt över.

Beo Röhs och Ulla Ståhlheim på ÖSK-utställningen.

Deltagare på stämman.

Erik Wiger - ny ordförande

Sen var det dags för Idrottshistoriska Riksförbundets årsmöte. 22 punkter stod på en diger föredragningslista, och förhandlingarna blev ganska krävande med många talare, som inte alltid höll sig till ämnet. Som ordförande för stämman utsågs Raul Björk och till sekreterare Lars Ehlin. Tack vare en mycket skicklig mötesledning av Raul kunde många beslut fattas och stämman avslutas efter halvannan timme. Bland besluten kan nämnas att Erik Wiger från Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap valdes till ny ordförande och efterträdde den sedan 2004 sittande Olof Toftby. Vidare valdes Rolf Hallgren, sedan tidigare ledamot av styrelsen, in i en arbetsgrupp för samarbete med Riksidrottsförbundet

Nöjda stämdeltagare

Kvällen avslutades på museet med middag, förtjänstfullt tillagad och serverad av restaurang Amuse. På programmet följande dag stod besök på Ronnie Petersson-museet.

Många av våra gäster har framfört tack för en välordnad och trevlig historisk idrottsträff i Örebro.

Lars Ehlin

Supé på Amuse.

Ishockeyns födelse i Sverige och Örebro

Så här började det

En inbjudan att delta i OS i Antwerpen, Belgien, i april 1920 med ett ishockeylag tackade Svenska Fotbollsförbundet ja till. Det var nämligen Fotbollsförbundet som åren runt 1920 administrerade den gryende ishockeyn i landet. Svenska Ishockeyförbundet bildades först i november 1922.

Vårt första landslag bestod till största delen av etablerade bandyspelare som valt att prova på ishockey. Dock fanns det spelare som spelat i tyska och österrikiska ligan under 1910- talet och där lärt sig spelet. Bland dessa märks Hans Georgii, Nils Molander och David Säfwenberg, som alla var mycket framstående spelare. OS i Antwerpen 1920 slutade för Sveriges del med en aktningsvärd fjärdeplats i ishockeyturneringen.

Den första ishockeymatchen på svensk mark spelades på Stockholms Stadion den 30 januari 1921 mellan IFK Uppsala och det tyska laget

Berliner SC. Uppsala vann med 4-1 inför 2 022 åskådare.

1922 rullade SM igång med IK Göta som mästare tre år i rad. Därefter handlade det om olika Stockholmslag fram till och med 1948, med undantag för att Södertälje SK lyckades vinna SM 1925, 1931, 1941 och 1944.

På Kyrkplan föddes ishockeyn i Örebro.

Ishockeyns vagga i Örebro stod på Kyrkplan, belägen mellan Angelgatan - Hertig Karls allé och Karlsgatan. Lars Ehlin och jag, som bodde inom ca 100 meter från den platsen, hade själva tagit våra första stapplande skär med skridskor på fötterna i just den parken. Vi blev fyllda av förundran vintern 1940-1941, då vi som 7-åringar plötsligt en dag upptäckte park- och byggarbetare i färd med att montera sarg runt Kyrkplan. Längs långsidorna lade man ut en sarg som var ca 25 cm hög, medan kortsidorna fick sarg med nutida utseende.

De första distriktsmästarna - IF Eyra, Örebro. Övre raden från vänster: Arne Johansson, Rune Lindström, Arne Bergman, Stig Thunberg, Ernst Johansson, Hans Engström och lagledaren Erik Klarin. Nedre raden från vänster: Curt Wiklund, Gösta Klingberg och Erik Karlsson.

Karlslund vann premiärmatchen

Snart nog började ett antal kända bandyspelare åka runt på planen kvällstid, försedda med klubbor vi inte tidigare hade sett. Förmodligen under februari månad 1941 kungjordes att en uppvisningsmatch i ishockey skulle gå av stapeln mellan Karlslunds IF och Arboga. I dålig belysning, men med en uppskattad åskådarskara om ca 2000 personer spelades matchen. Karlslund segrade med 2-1.

Min mor förbjöd mig att se matchen från "rinksida" med motiveringar i stil med "du är för liten och det är för sent på kvällen." Dock stod jag på vår balkong på Prinsgatan 2 försedd med kikare och såg med förundran lagen värma upp iklädda vita militärpälsar och dito mössor.

Mest bandyspelare

Seriespel började sedan redan 1942 med från början Arboga, BK Forward och Karlslunds IF.

I Karlslunds lag ingick bl.a. Lars-Olle Widlund, Georg "Joje" Gustavsson, Holger Gellert, Erik

Svensson, Sven Graflund och Gösta Klingberg.

Uppskattade inslag i periodpauserna var uppvisning i konståkning av det skickliga paret Sanderskog. Lika bra på skridskorna var inte "Svensson på vift". Denne uppträdde i frack och hög hatt och kom direkt från en våt fest, i många avseenden rund under fötterna,

Flytt till Örnsro

1943 var det så dags att överge Kyrkplan på väster och etablera ishockeyn på Örnsro IP.

1943 var också första året det spelades om DM. Då hade Eyra IF lockat över flera av "ishockeybegåvningarna" i staden till sig, anmälde sig till DM och blev mästare inte bara 1943 utan även de följande två åren.

1946 var så dags för BK Forward att ta över mästartecknen för ett antal år framåt i tiden, men den fortsatta historien kan vi återkomma till en annan gång.

Bertil Cajdert

LÄNSGÅRDEN

– en värd för alla!

Länsgården Fastigheter AB

Telefon 019-602 39 70
e-post: info@lansgarden.se
www.lansgarden.se

Medalj igen!
För tredje året i rad har Länsförsäkringar Sverige mest nöjda bolånekunder.

Enligt svenskt Kvalitetsindex (SKI) www.lfbergslagen.se

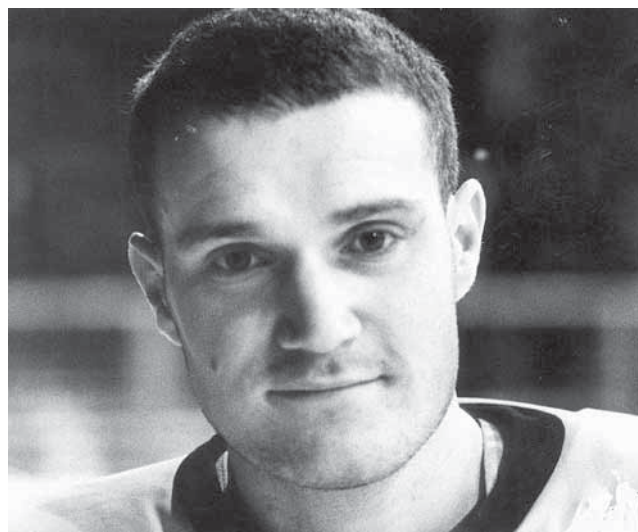
Mitt bästa hockeyminne

Lars Ehlin har bett mig skriva några rader för Idrottsarvet om ”mitt bästa ishockeyminne”. För en hockeyspelare på elitnivå finns det inget finare än att få spela i Tre Kronor. Även jag hade naturligtvis haft den drömmen, kanske redan när jag i övre tonåren spelade i Sturehov.

Året var 1962, och jag var alltså 22 år ung. Jag hade lämnat Örebro och spelade ishockey för Västerås IK. Allting lekte och det gick ganska bra för mig.

En dag när jag som vanligt kom hem från jobbet, fann jag ett kuvert med Ishockeyförbundets logga på. Jag hade tidigare fått sådana brev, men då handlade det om juniorlandslagsuppdrag men även om att jag var uttagen till spel i Pressens landslag. Detta var ju också fantastiskt för en ung grabb från Örebro.

Den här speciella gången handlade det om något mycket större - om att få debutera och spela i Tre Kronor. Vi skulle spela mot Finland på Ullevi, och året var alltså 1962. I Tre Kronor spelade alla dom riktigt stora spelarna, Nisse Nilsson, ”Sura Pelle”,

Lundwall, Bert Ola Nordlander, Klimpen Häggroth o s v. så det kändes lite nervöst. Vi vann i alla fall med 6-2, och jag hade glädjen att få bidra med ett mål.

Det var en känsla och ett minne jag aldrig kommer glömma.

Rolf Hallgren

Karlskogingen Bengt-Åke - vår gäst på årsmötet

Vår gäst vid årsmötet är den legendariske ishockeyspelaren och ledaren Bengt-Åke Gustafsson. Bengt-Åke är född i Karlskoga 1958 och fyller några dagar efter besöket hos oss 51 år.

Efter spel i Bofors och Färjestad blev han proffs i Washington Capital, där han på 80- och 90-talet var en av ledargestalterna. Bengt-Åke är en av de stora i svensk ishockeyhistoria med sina 117 A-landskamper och 2 VM-titlar 1987 och 1991.

Tillsammans med lagkamraterna tilldelades han Svenska Dagbladets bragdguld 1987. Som spelare av världsklass var han oerhört teknisk, fruktansvärt stark och snabb. Han hade stor pondus och ett mycket välutvecklat spelsinne.

Efter spelarkarriären blev han tränare i Schweiz och Österrike, innan han återvände till fadershuset och tränarjobb i Färjestad med SM-guld 2002.

Sedan 2005 är han förbundskapten för Tre Kronor, och 2006 blev han historisk genom att som förste tränare någonsin ha fört laget till både OS- och VM-guld. Han korades efter den bedriften till årets svenska tränare och fick året därpå Konungens medalj av 8:e storleken.

Vi hälsar Bengt-Åke varmt välkommen till oss och ser fram mot en spännande kväll.

Lars Ehlin

På spaning efter mitt hockeyförflutna

Blygsam verklighet

”VIF utan Dixie Eriksson tappade poäng mot Widén-späckat Hoburg!” Jag hittar rubriken i en rapsodiskt hållen klippbok på spaning efter mitt hockeyförflutna. En resa bakåt längs minnets bleknande ungdomslabyrinter som inleddes efter ett samtal med Idrottsarvets förträfflige redaktör Lars Ehlin. Han berättade att nästa nummer hade ett hockeytema. Plötsligt kom jag ihåg: Jag har ju spelat ishockey.

Rubriken, hämtad från Gotland Allehanda, låter stort men avspeglar en blygsam verklighet. Jag var ingen bra ishockeyspelare. Men fastlänning och sådana åtnjöt större respekt än deras kompetens förtjänade.

Rörliga skuggor på isen

Så här var det: Under min tid som värnpliktig kustartillerist 1964-1965 spelade jag några matcher i Visby IF, ”Getingarna kallade” för sin gulsvarta dress. Laget spelade i division III Gotland, där vinnaren gick upp i division III fastlandet. Jag kommer ihåg den ständiga blåsten, som fick de alltför fåtaliga lamporna över rinken att svänga med rörliga skuggpartier på isen som följd. Liksom den smällkaramell en Hemse-buse gav mig i ansiktet med klubban. Och att kallvatten i duschen var standard. Så Lasseman Larsson förstås, diminutiv hockeyelegant och stor bollbegåvning i fotboll med en bollteknik à la Zlatan. Senare legendarisk sportjournalist på Gotlands Allehanda.

Dianas juniorer

Jag började i Voif Dianas juniorer. V:t i Eskilstuna-klubbens namn står för velociped och Diana var ett cykelmärke. Jag var i grunden bandyspelare och dubblerandet var ett utslag av en frisk aptit på all idrott. Kanske lite väl frisk. Skolan blev en störning i matchandet.

Thord Flodqvist och jag det hjälpte inte

Kuriöst nog spelade jag en säsong i IFK Eskilstuna, som snabbstartade ett hockeylag och lika fermt la ner det efter en säsong. Det gick inte tillräckligt bra. Jag spelade back framför snabbinkallade VM- och olympiamålvakten Thord Flodqvist, Södertälje som gjorde comeback. Det hjälpte inte.

Jag spelade också några division II-matcher för Flens IF dit jag värvats efter året på Gotland När jag och några andra Eskilstunakillar i laget kom till Flen sent på nätterna efter bortamatcherna väntade ytterligare några mil i en kall bil till hemstaden. Entusiasmen falnade.

Bara pucken är sig lik

Sedan gick jag till Goif Linden i Eskilstuna och hann inleda en division III-säsong med laget som slutade som seriesegrare. Men då hade jag flyttat till Örebro för att studera vid universitetsfilialen. Hockeyn bara försvann ur mitt liv.

Den sport jag försökte utöva har ytterst få likheter med dagens professionella mediehypade inomhusishockey med hemortsrätt i underhållningsindustri. Kanske bara pucken.

Dixie Eriksson

Birger och Björn fick askersundarna på glid

Inte bara bandy

Skridskosporten var stor i bandystaden Askersund under många år. Stadens skridskoungdomar dominerade resultatlistorna. Många av åkarna var också med ungdoms- och juniorlandslagen. Men dåliga vintrar och brist på konstfrost i fick Askersunds skridskoklubb att upphöra med verksamheten i slutet på 90-talet.

Björns skridskogalor

Skridskosektionen bildades inom IFK Askersund 1962. Mannen bakom satsningen var Laxåbon Björn Schützer, som då hade flyttat till Askersund. Han var entusiastisk och drivande. I slutet av 60-talet och i början på 70-talet arrangerades skridskogalor på gamla IP med storstjärnor som Jonny Nilsson, Jonny Höglin, Ove Köning, Bernt Jansson och Gunnar Ström, för att nämna några. Klubbens stora stjärna på den tiden var Björns syster Agneta. Hon blev landslagsåkare och deltog i VM.

Askersunds skridskoklubb

Skrinnarna bildade så småningom en egen förening, Askersunds skridskoklubb, med Gudrun Eriksson, som en av de drivande. På tränarsidan hade Birger Magnusson, klivit in och tagit hand om ungdomsträningen. Han åkte land och rike runt med sitt duktiga ungdomsgäng. Askersundsskrinnarna deltog också i en rad tävlingar utomlands.

- Vid ungdoms-SM i Strömsund 1980 överraskade vi hela skridsko-Sverige. Vi hade fem ungdomar med som alla nådde topplaceringar, berättar Birger, själv en mycket duktig cyklist med bland annat ett veteran SM.

Själv gled han in i skridskosporten genom sina söner Jens och Ola, av en ren tillfällighet.

- Det var skridskoträning på Alsens is. Jag fick låna ett par skridskor för att pröva. Både grabbarna och jag tyckte det var roligt. Och sedan var det i gång, upplyser Birger, som själv har ett DM-tecken på 10 000 meter.

Birger Magnusson var under många år framgångsrik tränare för Askersunds duktiga skrinne. Han blev också engagerad av förbundet. Själv skroknade han hem ett DM-tecken på 10 000 meter.

Utan is - ingen skridskosport

- Visst är det tråkigt att skridskosporten försvann i Askersund. Men det gick inte att köra vidare med de förutsättningar vi hade. För att bli riktigt bra i dag fordras de träning i inomhushallar för att uppnå den rätta kvaliteten. Vi fick åka runt till olika anläggningar på chans. Man visste aldrig hur vädret skulle bli. Ofta fick jag hämta ungdomarna i Hallsberg efter skolan, för att sedan åka direkt till Eskilstuna och träna, upplyser Birger, som under ett antal år också hade tränareupdrag av Svenska skridskoförbundet på ungdomssidan.

Ungdomar i Sverige-eliten

Framgångsrikast av ungdomsskrinnarna blev Birgers grabb, Jens. Han deltog bland annat vid junior-VM i Innsbruck. I en trelandskamp mellan Sverige, Norge och Holland, blev Jens totalsegrare. Även yngre brodern Ola, samt bröderna Jörgen och Thomas Rimmelg, tillhörde Sverige-eliten på ungdomssidan liksom Linn Eriksson.

Stolt Birger

- Idrotten har gett mej mycket - både resor och kamratskap. Resorna med ungdomarna var fantastiskt roliga. Ser det som ett privilegium att ha fått vara med om det, säger Birger.

Trots att skridskosporten försvunnit från Askersund förs ändå tränartraditionen vidare. En av klubbens duktiga ungdomar när det begav sig, Andreas Larsson, är sedan några år tillbaka landslagstränare, och använder en del av det han lärde sig under Birgers träning med dagens skrinnares.

- Klart att man känner sig lite stolt över det. Jag var inte helt fel ute, fast det nu är några år sedan, säger Birger.

Alsens is

Skridskoklubben använde sig ofta förr av sjöisarna runt Askersund för sin träning. Det var på den tiden det fanns vintrar. När isarna fryser till i dag finns det fortfarande mycket folk på Alsens is i Askersund. Men nu är det långfärdsskridskor som gäller.

Ove Danielsson

I början på 80-talet var Askersunds ungdomsskrinnare mycket framgångsrika. Skrinnares på bilden är stående från vänster: Björn-Olov Schützer, Jens Magnusson Stefan Schützer, Birger Magnusson (tränare), Jörgen Rimmelg, Björn Schützer. Nedre raden: Fredrik Andersson, Magnus Johansson, Ola Magnusson, Tomas Rimmelg och Anna Westerling.

Skidor på marken och i luften

Kalla och grabbarna

Nu sitter man vid teven och jublar när Charlotte Kalla med fart och kraft passerar finskan Virpi Kuitanen, som då står stilla fast hon är uppbyggd med doping och en gång avstängd två år. Och nya grabbar dyker upp om än sällan mot förr, men visst gläder Johan Olsson och den oberäknelige Södergren med åkstil och kropp som Sixten - eller hur?

Sämre är det väl med backhoppning när tyska backhopparveckan visas. Visst hoppar alla nu som stiluppskannaren Jan Boklöv, men det är mer än halvsekel sen Brätt-Kalle Holmström från Kiruna tog en VM-medalj.

Rolf Helge Andersson, Alby IK, hoppar i Sörbybacken ca 1955 och inför den "finska stilen" med armarna efter kroppen.

Världselit i Stadsparken

Och när var skidsporten i Örebro stor förutom Johan Broenius och några hundra Vasalöpare? Jo, vi får gå till 1950-talet, då Alby IK:s backhoppare Rolf Helge Andersson hoppade med landslaget i Holmenkollen - minns ni det? Och minns ni att Grönningen och Eero Mäntyranta mötte svenska längdeliten i Stadsparken på natursnö och lysta av marschaller - det var förstås kvällstävling. Den arrangerades av Karlslunds IF på fina spår med en slinga över på Stora Holmen via en särskild på isen lagd träbro. Belysningen var bristfällig med glesa marschaller och el vid start - mål i scenområdet.

Eero Mäntyrantas eleganta diagonalstil bröts mot Grönningens långa och kutiga gestalt som dock medaljtyngdes de här åren. Av svenskar minns jag Finnskoga-Lasse, som hade ett stabilt rykte för dråpliga repliker men förstås också kunde åka skidor. Det kunde också den lokala eliten från Garphyttan, Frövi, Klotten och Start, Örebro, klubbar som Sven Jerring alltid nämnde i Vasaloppet.

Backhoppning i Sörby

Detta skulle handla om backhoppning i Örebro har jag lovat redaktör Lars Ehlin och se vart det nu är på väg. Det är dags för rättning i ledet. Backhoppning börjar nu bli en glömd sport i Örebro efter sveket att rivna Sörbybacken inte ersattes med en utlovad i Ånnaboda. Där fick flera dussin ungdomar och några gubbar med Artur Karlsson främst burdust byta idrott, ibland till kanotsegling i Arturs kölvatten men inte riktigt detsamma som att djävt kasta sig ut från tornet i Brickebacken - ett mandomsprov.

Att jag kan en del om sporten beror på mitt medlemskap i Alby IK genom kompisar till mig som västergrabb och litet skidåkning som komplement till mitt kanot-paddlande, för övrigt en ännu vanlig kombination. Jag till och med småtävlade som i I 3-stafetten och Oscarialoppet och åkte för skidlöparmärket i Karlslund.

Med smalspår till "Markbacken"

Med Lill-Arne kommer jag verkligen och äntligen in i Örebro's backhoppningshistoria och mina egna minnen som biljettkontrollör vid DM och andra tävlingar. De lockade åskådare i hundratal vackra vintersöndagar och var faktiskt en inkomstkälla som försvann från Almby IK, liksom fotbollsspelarna en gång gjorde till ÖSK. Det är den enda klubb som politikerna i Närkesmetropolen kan namnet på, fast de kända politikertvillingarna Gustav och Sven Ryman var gamla backhoppningsmästare i Almby IK, men då låg klubben i Almby municipalsamhälle. De började hoppa i "Markbacken" (nedblåst 1932) med massor av åskådare, forslade dit på smalspåret mot Norrköping.

Landslagshopparen Rolf Helge Andersson

Men hur var det nu med landslagsbackhopparen Rolf Helge Andersson? Först ska nämnas att Rolf

Lill-Arne Johansson Almby IK som yngre pojkklassare (född 1942) och bilden från 1954.

Arne Upling går i mål i Oscarialoppet söder om Adolfsbergsskolan också ca 1954.

Helge har det eviga backrekordet i Sörbybacken med tjugosex och en halv meter. Han var också den förste jag såg hoppa i "den finska stilen" med armarna bakåt efter kroppen som bärande fenor. Förut gällde bröderna Ruuds och Sven Selångers (OS-silver 1936) framåtsträckta armar. Men de få åren som backhoppningen hade kvar i Örebro hoppades det alltså finskt. Möjligen var från Arvika inflyttade svenske mästaren Erling Erlandsson ett undantag. Jag minns inte riktigt.

Men Rolf Helge Andersson, med hem intill hoppbacken, blev alltså uttagen till svenska juniorlandslaget, för till Holmenkollen (har ni sett den backen) och kastade sig ut i ett 70-metershopp. Han var vältränad i Sörbybacken, men i sanningens namn även "tävlingshoppad" lite runt om i landet tillsammans med gymnastkompisarna bröderna Staffan och Rolf Carlsson, Lill-Arne Johansson,

Håkan Eriksson och tjoget till. Här ska sägas att Rolf-Helge blev 4:a och bäste svenske junior i "Kollen", kulmen på Örebros backhoppstid. De flesta har jag sett hoppa 60 meter i SM-backen i Filipstad och det är långt stega upp får ni se.

81 meter av Almby's meste backhoppare

När det gäller Lill-Arne Johansson har han hjälpt mig komma ihåg gamla tider. Han är Almby's meste backhoppare i fin fysisk form ännu och med hans hjälp skulle dessa minnen lätt kunna fördubblas. Hans personliga backrekord är 81 m från gamla Källviksbacken i Falun. Han har också

en meriterande juniorseger i Syslebäck från den tid då Nordvärmland hade tätt med hoppbackar och stark norsk konkurrens. Men han och alla Örebros backhoppare hoppade förstås oftast hemma och i "Lustighej" i Karlskoga, i Borggård och i räckan av svenska backar, nu försvunna med Hammarbybacken i Kungl. Huvudstaden i spetsen.

Visste ni förresten att Dan Netzell från Djurgården var den förste noterade "skidflygarmästaren" i världen med hopp över 150 m?

Arne Upling

Backhoppning

*Solgrann söndag
hög som Holmenkollen
står Sörbybacken
där publiken samlas
gamla gardet backfolk
Anders Armborg Söder
Ryman Stig och Totta
Almby IK
och så vanligt folk
över stupet svävar
i ett provhopp
Roffe Carlsson
långt och vackert
sen tävlas det*

*Lill-Arne satsar våldsamt
hoppen döms
och mäts
och någon faller
Håkan paushoppar
på en skida
alla jublar
Rolf Helge vinner sen
så tar det slut
men glädjen stannar
hos hoppare
och oss som bara såg
men minns
och aldrig slås rekordet
tjugosex och en halv meter*

Ur "Eyravallen ligger i Örebro" 2004

Henry Petterson - en trotjänare i Glanshammars IF

Henry Petterson är idag 83 år gammal och kan se tillbaka på ett långt liv i idrottens tjänst.

Uppvuxen i Glanshammar och med idrott som livsintresse var det naturligt för honom att gå med i ortens idrottsförening. Så småningom flyttade Henry till Örebro med yrkesliv på BPA:s kontor, men något klubbbyte var det aldrig tal om. Den gren han som aktiv kom att ägna sig åt var simning, en livaktig verksamhet i klubben med Tjugestasjon som träningsvatten. Hjälmarens ligger visserligen nära Glanshammar, men vattnet där inbjöd inte till närmare kontakt, menar Henry. Som ledare minns han väl svenske mästaren Bengt-Olof Almstedt, som började sin karriär i GIF.

All fritid åt friidrotten

Glanshammars IF grundades den 28 april 1928 av tio grabbar. Bland dem fanns en yngling som sedermera kom att bli en legendarisk ledare i GIF, Pelle Ryding. I denna förening gjorde Henry så småningom sin stora insats som ledare, och det var inom friidrotten. Jag var intresserad av de flesta grenar, berättar Henry, men friidrotten var numret ett. Klubben förstod att dra nytta av hans ledarförmåga, vilket kan dokumenteras med att han var sekreterare i huvudstyrelsen 1949-60 och i friidrottssektionen 1949-70.

I bokverket "Idrotten mitt liv" från 1982 uppmärksammas Henrys ledarinsatser. "Ett par skickliga friidrottsledare fick man fram i Henry Peterson och Bengt "Norrlund" Eriksson, som satte fart på friidrotten i bygden. Dessa två lade ner så gott som all sin fritid på att få fram många och framstående friidrottsungdomar i föreningen. Det blev ju också goda resultat."

Tre guldtjejer

Glanshammars IF blev den ledande klubben i distriktet, när det gällde damidrott. Det började redan 1960 och fortsatte till 1970, när Henry och

Bengt började trappa ned, och då det var svårt att finna eldsjälar av deras klass. Det är framför allt tre tjejer Henry minns från denna tid.

Monica Johansson, dotter till "Ingmars Kläder", var en framstående höjdhopperska. Hon tog 16 DM i följd och 1 SM-tecken. Hon var landslagstjej och deltog i Nordiska mästerskapet. 1964 fick hon NA:s guldplakett för bästa idrottsprestation i distriktet. Som gift med efternamnet Lidholt flyttade hon till Karlskoga men inte från sin klubb GIF.

Britt Johansson var bonddotter från Glanshammar med ett brett idrottsregister. Hennes karriär är enastående. Under sin tid i GIF tog hon som senior 33 individuella DM-titlar och 9 i lag, i löpningar, hopp och kast. Hon erövrade även ett flertal SM-tecken. Störst framgångar hade hon i femkamp med en andraplats i EM som bäst. Hon deltog i en mängd landskamper mot länder som Sverige hade idrottsutbyte med under hennes aktiva tid på 60-talet.

En tredje landlagstjej var Yvonne Haglund i spjut med ett stort antal DM-tecken.

Tjejerna fick samma möjligheter

Man kan fråga sig varför Glanshammar hade så stora framgångar på damsidan.. Henry tror att det kan ha berott på att tjejerna fick samma möjligheter som killarna att utveckla sina talanger. De bemöttes med samma uppskattning. Vi ledare utvecklade ett slags demokratisk idrottssyn, säger han.

Herrarna nådde inte lika långt även om Sven Håkansson, sedermera ÖSK:are, och bröderna Schagerström var duktiga.

En guldolympier på Skölvboslätt

Redan 1933 stod föreningens idrottsplats Skölvboslätt klar med en fotbollsplan och en provisorisk löparbana. Så småningom höjdes kraven, och den fick nationella mått med en löparbana på 333 meter. Henry minns med glädje, när Skölvboslätt återinvigdes i juli 1950. Med frivilliga krafter hade man byggt en av länets förnämsta arenor.

Och vilken invigning det blev. Av en tursam tillfällighet fick klubben ett erbjudande av Svenska Friidrottsförbundet. Guldolympiern Herbert Mc Kenley turnerade i Sverige, men den planerade

tävlingen blev inställd. Mc Kenley på Skölvboslätt - en sensation! Den svarta skifferstybben från Kvarntorp var tydligen bra, och Mc Kenley behövde bara 10.7 sekunder i 100-metersloppet.

På bilden från invigningen ser man att två löpare från IF Start kom närmast, men de var förstås en bit efter. Mc Kenley trivdes så bra på Skölvboslätt, att han även ville springa 400 meter.

Invigningen lockade drygt 1600 åskådare - ett rekord som stod sig ända till 1988, då TV-laget i fotboll drog mer än dubbelt så många. Då hade Skölvboslätt fått en helt ny ansiktslyftning och var från mitten av 70-talet Närkes modernaste anläggning.

Ett livslångt intresse

Henry Petterson har fortfarande ett stort intresse för idrott, som han tycker har berikat hans liv så mycket. Han tänker gärna tillbaka på kontakten med alla fina ungdomar han haft, men han vill inte framhäva sin egen insats. Och han ser fortfarande gärna på idrott gärna på Skölvboslätt.

Lars Ehlin

Jamaicas stjärnsprinter Herbert Mc Kenley leker hem 100 meter på 10,7 när Skölvboslätts idrottsplats återinvigdes 17 juni 1950.

(Bilden är hämtad från Idrottsmuseets samlingar, fotograf Gösta Klingberg.)

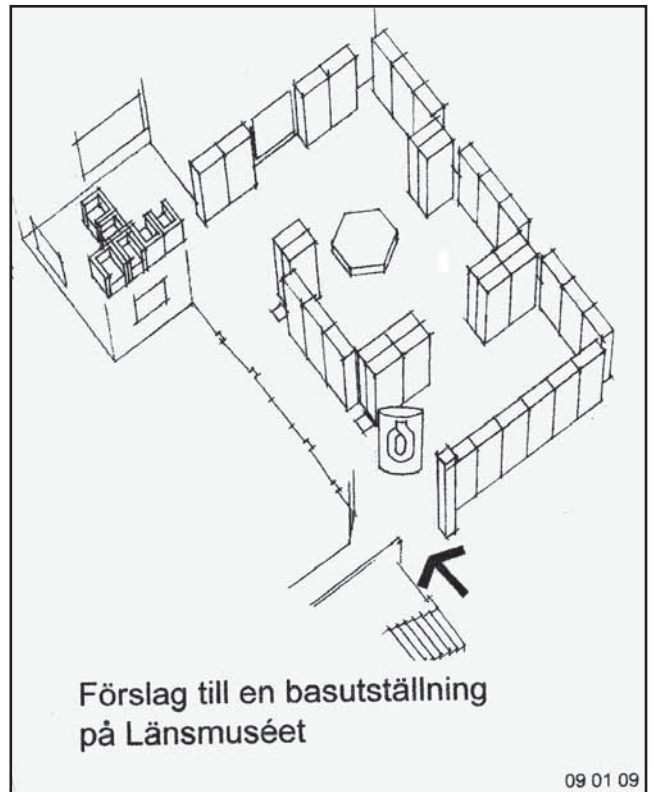
Nytt museiutskott jobbar med ny basutställning

Museiutskottet består av sju personer, som förutom Lennart Thörn är helt nya i sitt arbete. Ordförande är Reinart Johansson. Utskottet ansvarar för idrottsmuseet med dess basutställning men ordnar även tidsbegränsade kompletteringsutställningar.

Efter utställningen "ÖSK - 100 år", en mycket omtyckt utställning som avslutades i mitten av februari, kommer en helt ny och modern utställning om länets idrott att monteras upp. Den beräknas vara klar att inviga under april.

Hur museilokalen kommer att disponeras framgår av skissen. Lokalen används i huvudsak för basutställningen, men det ges också plats för ett "Torg", där föreningar från länet har möjlighet att under några månader disponera torgytan för visning av sina aktiviteter.

Det kan vara föreningar som t ex firar 100 årsjubileum.

Övre raden: Ulf Markusson, Gunnar Hagsten, Kenneth Sundqvist.

Nedre raden: Lennart Thörn, Reinart Johansson, Stig Wallinder, Göran Gillberg.

Aktivitetsutskottet

- ett aktivt utskott

Aktivitetsutskottet har till uppgift att arrangera caféträffar. Vi ordnar som regel tre träffar på våren och tre på hösten, till vilka vi bjuder in någon intressant talare, som ofta har anknytning till länets idrott. I samråd med styrelsen står vi även för kringarrangemangen vid två stora möten: vårmötet med årsmöte och höstmötet. Vid dessa tillfällen inbjuds någon rikskändis som föredragshållare.

På årsmötet den 18 mars är Bengt-Åke Gustafsson vår gäst. Under åren har en mängd världsstjärnor som Gunder Hägg, Arne Andersson, Ingemar Johansson och Ricky Bruch besökt oss. Populära besök har även gjorts av kända radio- och TV-journalister som Lars-Gunnar Björklund och Bengt Grive.

Till utskottets uppgifter hör även att skaffa priser till lotterier, som anordnas i samband med vår- och höstmötet. Vi arrangerar dessutom en höstresa varje år till någon intressant plats med anknytning till idrott och kultur. Senast besökte vi Västerås och Rocklundafältet och Tidö slott, och för en del år sedan var Oslo och Holmenkollen vårt besöksmål. Dessa resor har varit mycket populära.

Som medlem i vårt Sällskap är du välkommen att komma med tips och idéer om vad som skulle vara intressant att lyssna på vid våra träffar och möten, och vi tar gärna emot gåvor till våra lotterier.

Kontakta utskottets ordförande, Bosse Astvald, på telefon 070-552 75 70 eller e-post bosse.astvald@hotmail.com.

Övre raden: Sven-Åke Dahlberg, Bernt Eriksson, Olle Gustafsson, Sven-Arne Ahlberg.
Nedre raden: Karin Åslund, Bo Astvald, Olle Larsson

Värdelöst vetande

CITAT

av och om några av våra stora och kända fotbollsspelare och ledare, hämtade från Stora nödvändiga boken med värdelöst vetande om FOTBOLL.

”Han är en mycket bra spelare. Han spelar ungefär som jag.”

Ian Rush berömmar sin anfallskollega i Liverpool, John Aldrige. De hade förresten kunnat vara tvillingar. Samma skarpskurna drag, mörka hår och välväxta mustascher.

”Jag är galen och trivs med det.”

Franska fotbollssnillet Eric Cantona.

”Fotboll är ett spel mellan två elvamannalag. Matcherna pågår i 90 minuter och Tyskland vinner alltid till slut.”

Fotbollskungen Pelé förklarar spelets grunder.

”Glenn Hysén skulle behöva en moped för att hinna med i straffområdet.”

Elake italienske anfallaren Alesandro Altobelli försöker psyka svensken inför en match i EM-kvalet 1987. Glenns lagkamrater i Fiorentina döpte därefter honom till Moto-Guzzi.

”Nej, så sjuk blir jag aldrig.”

Thomas Brodin på frågan om han läste böcker under sin sjukhusvistelse efter ett brott på vänster fotled hösten 1994. Han fördrev tiden med att studera travprogram.

”Vi har inte kommit hit för att känna efter om det är varmt.”

Stefan Schwarz förklarar läget efter åttondelsfinalen i VM 1994. Det varnades för 40-gradig värme under matchen, men Schwarz brydde sig inte.

”Han är likadan på fotbollsplanen som i sänghalmen. Han dribblar innan han skjuter.”

Engelske poeten John Cooper Clark analyserar fenomenet George Best.

”Hans tröjnummer är högre än hans IQ. När jag talade om det för honom, frågade han: ”Vad är IQ?”

George Best sågar kollegan Paul Gascoigne.

”Fotboll är inte en fråga om liv eller död. Det är mycket viktigare än så.”

Bill Shankly, legendarisk manager för Liverpool FC.

”Om du befinner dig i straffområdet och inte vet vad du skall göra av bollen slå den i mål. Så kan vi diskutera alternativa lösningar efteråt.”

Bill Shankly.

”Fotboll är ingen konst, men att spela bra fotboll är en konst.”

Ruud Krol, holländsk stjärna under 1970- talet.

Bertil Cajdert

RÖHNISCH
women only

www.olif.se

SISU
Idrottsutbildarna

Funderar du på att flytta?

Anmäl dig på Hyrestorget!

Anmäl dig redan idag på Hyrestorget och samla köpoäng. De kan vara bra att ha den dag du vill byta bostad.

Villa eller lägenhet, balkong eller uteplats, högt upp eller nära marken, på landet eller i city...

Bland våra 23 000 bostäder finns säkert något som passar dig och din familj.

Välkommen!

www.obo.se

ÖrebroBostäder AB

Krämartorget

Telefon 019-19 42 00

öBo
Hem för dig

DEN GODA MATEN
till vardag och fest
hittar du hos oss!
ALLA DAGAR 7-22!

ICA Supermarket	City Krämären
ICA Supermarket	Parken Brunnsparken
ICA nära	Eko Mellringe

Vi placerar hyresgästen i centrum.

Telefon 019-100 100 • www.asplundsfastigheter.se

"Både ekonomi och prestanda"
NETTOKÖP
Kungsgatan 19. ÖREBRO
Tel 019-13 35 12 www.nettokop.com
Vard. 10-18, Lörd 10-16

Nu finns vi även på Aspholmen
Radiatorvägen 2, tel 019-12 22 90
vard 10-19, lör 10-16, sön 11-16

En skönare
tillvaro med
en torr krypgrund

Boka
besiktning
till kampanj-
pris!*

FAKTUM ÄR ATT VAR TREDJE VILLA med krypgrund har problem med fukt, mögel, svampar och bakterier. Just nu erbjuder vi besiktning till kampanjpris – endast 500 kr inkl. moms (ord. pris 2000 kr) – om du bokar innan 31 oktober 2007.

Passa på att boka din besiktning till kampanjpris på www.anticimex.se eller ring oss på 019-25 10 60

STADSKANSLIET

Örebro
www.orebro.se

Bra Data

Arbesko skyddsskor - mycket mer än bara skydds- funktioner!

Arbeskos heltäckande sortiment av skyddsskor erbjuder det mesta inom stötupptagning, ventilation, slitstyrka och bekvämlighet.

Allt för att göra din arbetsdag så behaglig som möjligt. Upptäck skillnaden!

MODELL 355

Finns hos återförsäljare över hela landet. Utvecklas och tillverkas av Arbesko AB. Tfn 019-30 66 00.

 ARBESKO
MAKES A DIFFERENCE
www.arbesko.se

Structor

HULTHÉN STRÅTH

Structor är ett konsultföretag
som erbjuder tjänster inom
byggprojektering, byggledning,
energiteknik och miljöteknik.

www.structor.se
Bettorpsgatan 10
703 69 Örebro
019-676 26 00

På stålskodd fot

Med skridskor på fötterna kan rörelserna bli till skön konst. För okunniga är det inte så lätt att uppfatta artisteriet.

På en caféträff fick vi möjlighet att lära oss lite grann. Vår egen Karin Åslund, med fina meriter som konståkare, berättade tillsammans med tränarna Lena Eidvall och Susanne Seger på ett underhållande och pedagogiskt sätt om trippel, dubbel axel och mycket annat.

En fulltalig publik uppskattade verkligen caféträffen.

Lena Eidvall och Susanne Seger.

Konståkningsstjärnor på 40- och 50-talet. Karin Åslund och Inga-Maj Sjöflund på besök på Idrottsmässan 2009.

Två ordförande - Rolf Hallgren för Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap och Erik Wiger för Idrottshistoriska Riksförbundet. Erik valdes på stämman i Örebro den 24 januari 2009. Även Rolf ingår i Riksförbundets styrelse.

BESÖK VÅR HEMSIDA!

Den ger information om Sällskapets alla aktiviteter.

Adressen är:

www.olis.nu

